

EK:n pakoteinfo pk-yrityksille

Webinaari 16.2.2022 klo 8-9

Ohjelma

Avaussanat

Petri Vuorio, johtaja, EK, BusinessEuopen Venäjä-työryhmän puheenjohtaja

Yleiskatsaus pakotemuotoihin ja huomioon otaviin asioihin

Aleksi Pursiainen, toimitusjohtaja, Solid Plan Consulting

Pakotteet ja rahoitus: Mitä otettava huomioon?

Antti Niemelä, johtaja, OP-ryhmä

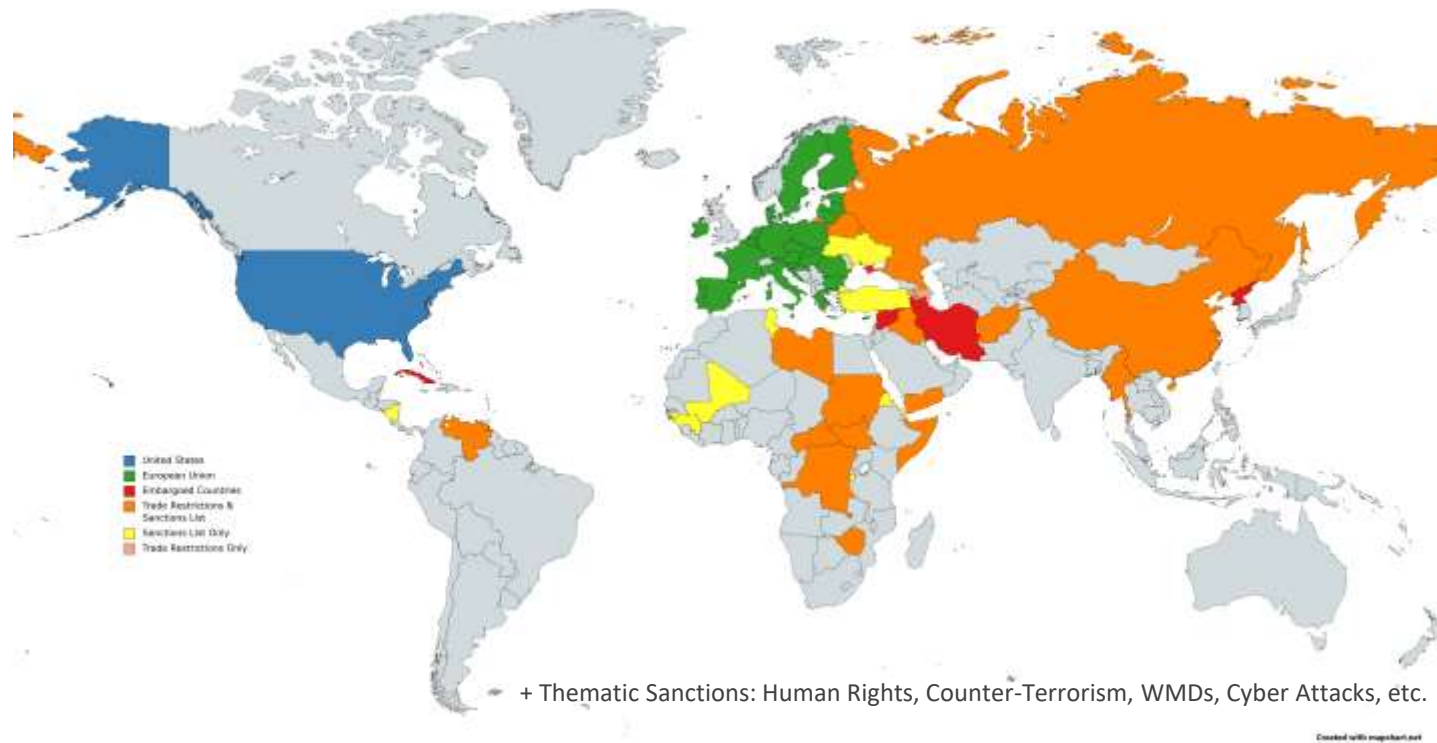
Yritysnäkökulma pakotteiden seurantaan

Matti Malminen, Vice President, Trade & Export Finance, Trade Compliance, Konecranes Oyj

Yhteenveto

Petri Vuorio, johtaja, EK, BusinessEuopen Venäjä-työryhmän puheenjohtaja

Pakotteiden rooli kansainvälisessä kaupassa ja politiikassa

Seuraamukset pakotteiden rikkomisesta

Rikosoikeudelliset ja hallinnolliset seuraamukset

- Suomessa enintään 4 v. vankeutta ja yhteisösakko (enintään EUR 850 000)
- Yhdysvaltojen jälleenvientisäännösten rikkomisesta hallinnollinen sakko enintään 2 x vientien yhteisarvo
- Esimerkki: suomalaisen laitevalmistajan omistaja maksoi USD 500 000 sakot v. 2020 (ennätyssakko 8.9 miljardia dollaria)

Pakotteiden tai muiden rajoitteiden kohteeksi joutuminen

- Yhdysvallat käyttää ahkerasti ulkomaisiin yhtiöihin kohdistuvia rajoituksia (pakoteluettelot, *Entity List* –luettelo)
- US-tekniikan ja dollarin merkityksen johdosta seurauksena voi kerrannaisvaikutuksen vuoksi olla liiketoimintaedellytysten lakkaaminen kokonaan
- Esimerkki: suomalaisen telakan vaikeudet v. 2014, kun sen venäläisomistaja joutui SDN-luetteloon

Käytännön haittavaikutukset

- Yrityksen rahoitussopimukset ovat yleensä ehdollisia pakotteiden noudattamiselle; pienikin virhe voi riittää *defaultiin*
- Pakotteiden kytkös turvallisuuspolitiikkaan lisää kielteisen julkisuuden riskiä merkittävästi, vaikka tuomiota ei tulisikaan

Tärkeimpiä pakotelajeja

Pakoteluettelot

- Osa luetteloista kieltää kaiken yhteistyön
 - EU:n *Consolidated Financial Sanctions List*
 - Yhdysvaltojen *SDN-luettelo*
- Osa rajoittaa vain tietynlaista toimintaa
 - Sektoripakotteet (esim. kiello rahoittaa ko. yritystä)
 - Yhdysvaltojen monet luettelot (esim. *Entity List*)
- Ulottuvat myös mm. tytäryrityksiin
 - "OFAC 50% Rule"
 - EU:n "omistus tai määräysvalta"-testi

Tuonti-, vienti- ja finanssirajoitteet

- Tiettyyn valtioon kohdistuvaa kauppaa voidaan rajoittaa kohdennetusti
- Esimerkkejä (EU)
 - Myynti asevientikiellon kohteena olevien valtioiden puolustusteollisuudelle
 - Valkovenäläisen potaskan ja öljytuotteiden hankintakiello
 - Öljysektorin laitteiden vientilupavaatimus Venäjälle
 - Valkovenäläisten valtionyhtiöiden vakuuttamisen kiello
 - Edellä mainittuihin liittyvät palvelut ja rahoitus
- Esimerkkejä (US)
 - US-tuotteiden vientikiello Venäjän arktisiin öljyhankkeisiin
 - Laajat kauppasaarrot (ks. seuraava)

"Embargot" eli kauppasaarrot

- Erityisesti Yhdysvallat harjoittaa myös kattavia kauppasaarrotta
 - Tällä hetkellä kohteena Krimin niemimaa Kuuba, Iran, Pohjois-Korea ja Syyria
- Laajat pakotteet lisää merkittävästi sekä oikeudellisia että taloudellisia riskejä
- Myös käytännön vaikeudet ovat usein ylitsepääsemättömiä (pankkiyhteydet)

Venäjän tilanne

Keskeisiä pakote-ehdotuksia

- Uudet pakotelistaukset
 - EU ja US koordinoivat(?)
 - EU:kin kohdistaa suurempiin yrityksiin?
- Pankkipakotteet
 - SWIFT-rajoitukset
 - SDN-luettelo
- Yhdysvaltojen (jälleen)vientirajoitteet
 - Kehittyneet strategisten alojen teknologia (esim. avaruus)
 - Kuluttajaelektroniikka
 - "Huawei"-pakotteet (FDPR-sääntö)
- EU:n vienti/tuontirajoitteet
 - Kaivosteollisuus?
 - Energia?
- Nord Stream 2 -pakotteet
 - Käyttöönoton keskeyttäminen
 - "Toissijaiset pakotteet"?

Käytännön vaikutuksia

- Uudet pakotelistaukset
 - Liikesuhde keskeyttävä kokonaan
 - Maksuliikenne keskeytyy myös
- Pankkipakotteet
 - Maksuliikenne katkeaa (rajojen yli tai Venäjän sisälläkin)
 - Miten käy remburssien ym.?
- Vienti- ja tuontirajoitteet
 - Omiin tuotteisiin kohdistuvat rajoitukset erityisen hankalia
 - US-komponentteihin liittyvät rajoitukset voivat vaikuttaa koko suomalaistuotteeseen (US-sisältö) tai ainakin varaosiin
 - "Huawei"-tyyppiset rajoitteet voisivat koskea Suomessa US-laitteen tai -ohjelmiston avulla valmistettuja/suunniteltuja tuotteita

Varautuminen

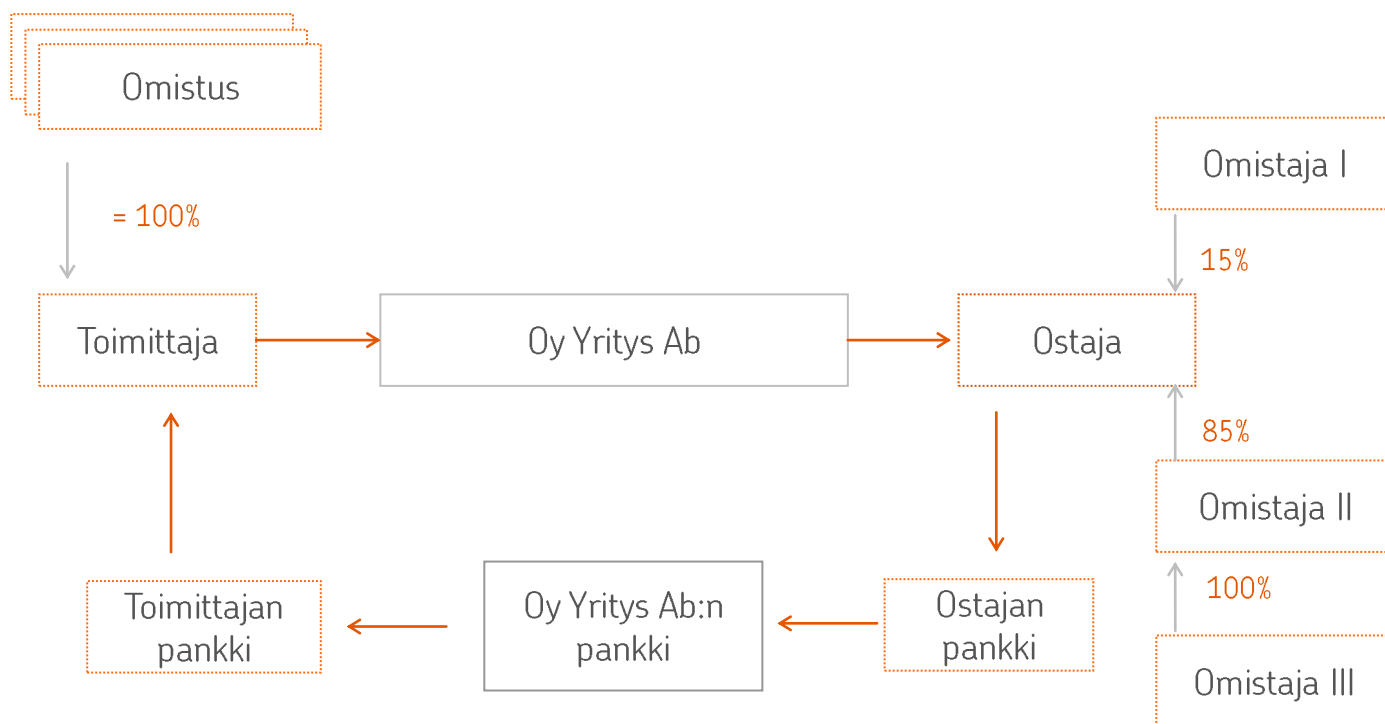
- Arvioi Venäjän liiketoiminnan kriittiset pisteet, joihin kohdistuessaan pakotteet aiheuttaisivat merkittäviä haittoja
 - Raaka-ainetoimittajan, jakelijan, pankin joutuminen pakoteluetteloon?
 - Oman tuotteen tai keskeisen komponentin joutuminen vientirajoituksen kohteeksi?
- Suunnittele ja valmistaudu etukäteen
 - Vaihtoehtoisten kumppanuuksien kartoittaminen ja alustus
 - Tuotteisiin liittyvien rajoitusten kanssa eläminen?
- Kehitä compliance-ymmärrystäsi ja sisäisiä pakotemenettelyitä, mieti myös työkalujen hankintaa

Pakotteet ja rahoitus – mitä on huomioitava?

EK:n pakoteinfo pk-yrityksille (16.2.2022)

Tunne asiakkaasi, "due diligence" esimerkki

Toimitus

- Liittykö tuotteeseen (ml. komponentit) tai palveluun pakotteiden näkökulmasta huomioitavia asioita?
- Liittykö tuotteiden tai palveluiden alkuperään pakotteiden kannalta huomioitavia seikkoja?

Ostaja/toimittaja

- Millainen on omistustausta, ketkä ovat tosiasiallisia edunsaajia?
- Mikä on ostajan/toimittajan liiketoiminnan laajuus ja luonne (mm. muut liiketoiminta-alueet)

Kaupan muut osapuolet

- Millainen on toimitusketju (mm. reitit, satamat) pakotteiden kannalta huomioitavia seikkoja?
- Liittykö toimitusketjuun osapuoliin huomioitavia asioita (esim. logistiikkatoimijat, kumppanin pankki)

Käytännön näkökulmia pakotteisiin

Tapa toimia

- Määritellyt vastuut, roolit ja toimintatavat (mm. tarkistus- ja päätöspisteet)
- Dokumentoitu ja kommunikoitu kokonaisuus, organisaatio-osaamisen ylläpito
- Toiminta poikkeamatilanteissa (mm. maineriski, ulkoinen profiili)
- Kumppanit ja työkalut tiedon hankintaan

Pakotteet ja niiden sisältö elävät

- Sisällöt täsmentyvät ”juoksevasti”, edellyttää tiedon päivittämistä
- Pakotetulkinnat ja ymmärrys soveltamisesta tarkentuu

Prosessit hidastuvat – ”due diligence”

- Tarvittavien taustatietojen määrä kasvaa, pyydetään tarvittaessa lisätietoja
- Kaikki toimitteet tarkistetaan pakotelistoja vastaan, rahavirtojen liikkeiden läpinäkyvyys

Vaikutuksia kaupan rahoitukseen

- Pakotteet määrittävät käytettäviä kaupan rahoituksen instrumentteja, maksutapoja ja rahavirtoja

Asiakkaan tuntemisen hyödyntäminen liiketoimintatavoitteiden tukemisessa

Vastuullisuustavoitteiden tukeminen (ESG)

Vastuullisuus toimitusketjun näkökulmasta

Fraud-tilanteiden tunnistaminen

Poikkeamat kauppatavoissa

Riskeiltä suojautuminen

Sopimuksellinen & kaupan rahoitus

Maksu- ja rahoitustapojen valinta

Kauppaa tukevien kaupan rahoituksen työkalujen valinta

Asiakkaan ja toimitusketjun tunteminen ("KYC")

Politiikat, toimintatavat, vastuut ja työkalut

Välttämättömyydestä
kilpailuetu?

Kiitos!

OP

Antti Niemelä

LinkedIn: [aaniemela](#)

Twitter: [@NiemelaAntti](#)

EK – TRADE COMPLIANCE

16.2.2022

Konecranes Oyj
Trade Compliance
Trade & Export Finance

Matti Malminen, Vice President

- matti.malminen@konecranes.com
- [linkedin.com/in/matti-malminen-8723155](https://www.linkedin.com/in/matti-malminen-8723155)

VINKIT PK-YRITYKSELLE

- Tutustu huolellisesti: <https://um.fi/pakotteet>
- Yritykselle kirjallinen ”Internal compliance policy”
- Minimivaatimukset uusien asiakkaan taustojen selvittämiseksi.
- Motivoi myyntihenkilökuntaa selvittämään ostajien taustat
 - Mahdollisuus lisämyyntiin
 - Mahdollisuus välttää isot maineriskit
 - Ostajat arvostavat, kun myyjät ovat perehtyneet etukäteen ostajan businessiin
 - Nykypäivää on se, että kaikkien on kerrottava ja kaikilta kysytään

VINKIT PK-YRITYKSELLE

- GOOGLAA (mutta ole tarkkana ja validioi tarvittaessa)
- Jos kyseessä iso ja arvokas projekti => osta ”due diligence raportti”
 - Huom! – perinteinen ”luottotietoraportti” on yleensä hieman vanhaa tietoa ja jos todella tärkeä projekti, niin kannattaa harkita yksittäistä Due Diligence –raporttia, joita saa esim. luottotietoyrityksiltä lisähintaan tai lakitoimistoilta.
- Tee aina jonkinlainen muistio uudesta asiakkaasta, kun olet haastatellut asiakasta tai selvittänyt taustoja eri lähteistä (viranomaiset saattavat joskus kysellä näitä tietoja).
- Jos USA-kauppaa, niin tutustu:
 - <https://home.treasury.gov/policy-issues/office-of-foreign-assets-control-sanctions-programs-and-information>
 - http://www.export.gov/regulation/eg_main_018229.asp

VINKIT PK-YRITYKSELLE - KAUPPASOPIMUS

- Huomio sopimuksessa sanktiot – mitkä ovat osapuolten eri vastuut ja velvollisuudet, jos toinen osapuoli sanktioidaan. Minkä maiden sanktiot otetaan huomioon?
- Force Majeure –määritelmät – lue tarkkaan. Yleensä FM tarkoittaa äkillistä ennalta-arvaamatonta tilannetta!
- Minkä maan lain alla kauppasopimus on?
- Hyvänsä kauppasopimuksen pykälät eivät auta, jos asiakkaalla ei ole rahaa maksaa laskujaan. Konkurssitilanteessa viejät hyvin alhaalla jonossa.
- Onko viejällä sellainen pankki-instrumentti turvaamassa luottoriskiä, missä pitää esittää kuljetusasiakirjat? Jos ostajan pankki joutuu sanktiolistalle – pystyykö Suomessa oleva pankki silti maksamaan?

"KYC" EARLY WARNING SIGNALS

- Customer does not want reveal anything about their background (financials, business they are conducting, owners...)
- Customer can be found from the "negative media" of the 3rd party report => contact Trade Compliance department which can "open" the flag for further information.
- When doing Google-search, customer has had negative cases with environmental issues, social impacts, child labor etc.
- Ask for end-use information in case you have reason to believe or suspicion that our products will be used for critical end use (e. g. military, WMD, nuclear).

Konecranes Trade Compliance

EXPORT
CONTROL
OFFICERS

MINIMUM
UNIFORM
REQUIRE-
MENTS/
LOCAL
REGULATIONS

SCREENING TOOLS

- KYC, KYS
- SANCTIONS
- DUAL-USE ITEMS

PRODUCT
CLASSI-
FICATION

TRADE
COMPLIANCE
DEPT. (HQ)

OUR APPROACH TO BE COMPLIANT

Grundfos and Siemens violate EU sanctions, propping up Russia's occupation of Crimea

11.05.2021

Halya Coynash

The pumps shown on TV Rossiya 1 on 18 March 2021

The background is a solid dark blue color. It features several large, overlapping, curved shapes in a lighter shade of blue. These shapes are abstract and fluid, resembling stylized waves or organic forms. One large shape on the left curves around the top and bottom, while another on the right curves upwards. The text 'Kiitos!' is centered in the middle of the image.

Kiitos!